

Liuksemburgas: miniatiūrinis Europos perliukas (aplankant Metz Prancūzijoje) 2023 10 31-11 11

Ši Musės kelionė buvo netipiška, bet pamėginsiu priderinti ją prie šio tinklaraščio formato, kad Jums būtų aišku ir paprasta, jei vis tik sugalvosite kelioms dienoms čia atvykti. Abejoti - verta ar ne - nereikia, nes ši mažytė šalis nenuvils. Sostinės senamiestis nedidukas, bet su UNESCO saugomu palikimu, o lengvai pasiekiami regionų peizažai - tiesiog pasakiški. Vykau daug nesitikėdama, žinodama apie Liuksemburgą nuotrupas - iš draugų tarpo nebuvau girdėjusi nei vieno giriantis, kad lankėsi Liuksemburge. Tad būsiu pirmoji iš savojo burbulo, kuri skirsiu įspūdžius ir gražiausius žodžius, žinodama, kad čia dar ne kartą lankysiuosi dėl šeimyninių aplinkybių. Niekada nežinau, kur gyvenimo vėjai nupūs, bet kartais jie ima ir į gražias šalis atgena.

Ko gero, niekada nebūčiau sugalvojusi keliauti **tiesiog ir tik** į Liuksemburgą, kaip, beje, ir dauguma. Šią šalį lanko turistai, atvykstantys iš Belgijos, Prancūzijos, Vokietijos ir tada, kai šalis jiems yra **pakeliui, pro šalį**. Neabejoju, kad po ją keliauja ir netoliese gyvenantys ar verslo atginti ilgesniam laikui – čia yra taip įprasta gyventi Vokietijos, Belgijos, Prancūzijos miesteliuose, o dirbti Liuksemburge, kur minimalus atlyginimas jau perkopė du tūkstančius eurų. Keliaujant reikia turėti galvoje erzinančius kamščius greitkeliuose – apie 7-8 val. į Liuksemburgą, apie 16:00-18:00 iš Liuksemburgo. Ir taip visomis kryptimis - Vokietijos, Prancūzijos, Belgijos.

Ką Jūs pagalvojate, kai išgirstate Liuksemburgas? Brangus, turtingas, mažas. Ar ką žinome daugiau? Matyt, ne kiekvienas. Gal dar tiek, kad tai viena Beniliukso šalių (kartu su Nyderlandais ir Belgija). Čia prabuvusi 10 dienų, pasakysiu, kodėl verta aplankyti.

Liuksemburgas tikrai mažiukas (plotas – 2586 km², o gyventojų – apie 600.000) ir tai joks ne minusas! Man ši miniatiūrinė šalis kai kuriomis akimirkomis priminė mažytę Šveicarijos versiją, peizažai pasirodė artimi vokiškajame Mozelio slėnyje matytiems, o rudeniškas oras beveik nesiskiria nuo lietuviškojo, mums įprasto. Programėlės tiek Liuksemburge, tiek Pabradėje lapkričio mėnesį vis rodydavo lietų...Vasarą būna karšta, o žiemos gana švelnios, be gausaus sniego. Keliauti rinkčiausi gegužę, visą vasarą arba rugsėjį-spalį. Lapkritis ir žiemos mėnesiai niūroki ir lietingi, o temsta anksti. Pasirinkus palankų mėnesį čia galima pasimėgauti nuostabiais dalykais – takais žygeiviams nuostabaus grožio Mullerthal regione (čia man patiko labiausiai!), XI a. pilimis ar jų griuvėsiais gražiausiose vietose kur nepasuksi žvilgsnį, jaukiomis kavinukėmis mažuose miesteliuose, miestietišku šurmuliu, skoningai įrengtais restoranais, garsių pasaulio ženklų parduotuvėmis, kas pasiruošęs išlaidauti, UNESCO senamiesčiu ir nuostabiais parkais sostinėje, irgi vardu Liuksemburgas (apie 100.000. gyventojų). Čia viešasis transportas nemokamas, nors jo nelabai ir reikia, – miestas nedidelis ir sutvertas vaikščioti. Ar brangu? Na, tikrai galima rasti kepyklėlių, užkandinių ir, jei nesate išrankus maistui, jei gliutenas nėra tabu, tai *bulky bulkučių* čia rasite ties kiekvienu kampu! Bagetėse slėpsis mozzarella ar dešrelė su pomidoru, o kainuos kokius 8-9 eur. Prie cinamoninių bandelių teks pastovėti eilėse – vietiniai be kepinių neįsivaizduoja savo dienos. Tais miltiniais gardumynais kirminą ir jūs pamaitinsite. Espresso puodelis kainuos 2,5-3 eur, kapučinas – 4,5-6 eur. Jei norėsite pavalgyti rimčiau – patiekalo kaina sieks apie 20-25 eur. Galima rasti ir kur kas prabangiau, žinoma. Jei norėsite išleisti, Liuksemburgas pasiūlys neribotas galimybes!

Einamuojų gyvenimo momentu **“boulangerie”** (kepyklėlės) man atstoja muziejus, tai susiradau **„EXKi“** (72 Grand-Rue, 1660 Ville-Haute Luxembourg) tinklo kavinukę, kurią jau žinojau iš kelionių po Belgiją, o ten puikiausiai tiko sriubos beigi salotos. Negausiai užkąsti galima už maždaug 10 eur. Taigi, Liuksemburge gal kiek brangiau, bet mes jau ir savo šalyje gana nekukliai gyvename. Parduotuvėse kai kurie dalykai pigesni nei Lietuvoje, kai kurie brangesni. Degalinėse visada rasite šviežiai keptų krousanų, bet kiti greito maisto pasirinkimai Lietuvoje kur kas garesni, akiai malonesni. Kartais pagalvodavau, ar tikrai prancūzakalbiai gurmanai...Tekdavo paplušėti, norint rasti gero maisto apraiškų. Tikrai galiu rekomenduoti nuostabią kavos vietelę Liuksemburge – **“Do for love”**. Nedidukė, bet su daug meilės, skonio, pagarbos ir...anglų kalba, kas Liuksemburgo aptarnavimo sferoje labia reta.

Kadangi keliaudama mažai kreipiu dėmesį į tai, ką suvalgau ir kur (renkuosi vietinių lankomas vietas – ne progines, kasdieniškas), teisybės dėlei turiu paminėti ir tokį faktą, kad Liuksemburge yra daugiausia Michelin žvaigždutėmis apdovantų restoranų – net 52! Vertinant, kokio mažumo šalis ir kiek joje gyventojų, - pasakiškas skaičius! Negaliu tokio fakto patikrinti, bet rašoma, kad 2008 metais “Chiggeri” restoranas Liuksemburge buvo įrašytas į Gineso rekordų knygą, kaip turintis didžiausią vyno meniu – net 1746! Galvoj netelpa, kokio dydžio vyno rūsys talpina tokią įvairovę!

Mano atradimai Liuksemburge (vertinant tai, ką pamačiau per trumpą laiką): 100 iš 100 balų!

- Sostinės Unesco saugomas senamiestis ir parkai
- Mullerthal regionas: tiesiog sėskite į automobilį ir važiuokite ten!
- Pilys – pasaka!
- Kepyklėlės, kavinukės, kavos namai - taip skoninga!

Jau būdama Liuksemburge skaičiau:

- [Kodėl verta apsilankyti Liuksemburge?](#)
- [Viena diena Liuksemburge \(anglų klb.\)](#)
- [Ką pamatyti Liuksemburge \(anglų klb.\)](#)
- [Oficiali svetainė](#)
- [Liuksemburgas per 3 dienas \(anglų klb.\)](#)
- [Maršrutas \(anglų klb.\)](#)

Liuksemburgas yra viena turtingiausių šalių. Čia kalbama vokiškai, prancūziškai ir liuksemburgietiškai. Tikrai susikalbėsite ir angliškai, tik ne visuomet. Įsivaizdavimui, kokia dėkinga šalies lokacija:

traukiniu iš Liuksemburgo:

- Paryžius: 2h 10m greituoju traukiniu
- Briuselis: 3 h tiesioginė kryptis
- Frankfurtas: 4 h (1 arba 2 persėdimai)
- Strasbūras: 5 h tiesiogiai

automobiliu iš Liuksemburgo:

- Paryžius: 375 km, 3.75 h
- Briuselis: 230 km, 2.5 h
- Frankfurtas: 272 km, 3.25 h
- Strasbūras: 220 km, 2.25 h

Spalio 31 d., antradienis. PIRMA KELIONĖS DIENA

Vilnius – Ciurichas – Liuksemburgas

Buvau maloniai nustebusi, kuomet susiradau patogius skrydžio bilietus pirmyn-atgal – ne pigios avialinijos, bet puikus skrydžio laikas, trumpas laukimas tarp jungiamųjų skrydžių ir įskaičiuotas didelis bagažas (teko įsigyti naują L dydžio lagaminą, kitaip lauktuvės nebūtų tilpusios!).

Perkant bilietus maždaug prieš pusantro-du mėnesius, kaina buvo tikrai nesikandžiojanti (apie 250 eur pirmyn-atgal su registruotu bagažu), - tada pirmąkart sužinojau, kad iš Vilniaus yra tiesioginis skrydis į Ciurichą ir skraidina „Swiss Airlines“. Skrydis geru dienos laiku – iš Vilniaus 14:35, dvi valandos ir jūs jau Šveicarijoje! O iš ten skrydžių pasirinkimas pavydėtinas. Sutikau porą lietuvių, kurie už kelių valandų skrido į Nica, kur lapkričio mėn. temperatūra - plius 20! Mano skrydis į Liuksemburgą irgi buvo už vos 2 valandų – Ciuricho oro uostas modernus, švarus, o kas labiausiai patiko, tylus. Nors žmonės nėra dosnūs pagyrimais „Swiss Airlines“, bet aš pagirsiu – patogiu sėdėti

„Airbus“ lėktuve, maloniai nustebino nemokamas vandens buteliukas tik pakilus ir šokolado plytelė prieš pat nusileidimą. Aptarnavimas buvo puikus, o kava nuostabi. Negaliu patikėti, kad tai sakau. Dažniausia skrendant kavos vengiu, bet stjuardas ją gyrė, tad surizikavau. Buvau tokia patenkinta!

Atvykus į Liuksemburgą Jums, ko gero, reiktų automobilio - po pačią sostinę galima lengvai išsiversti ir be jo (dienos-pusantros miestui pakaktų), bet išvykti dienai ar dviems - praverstų. Pažiūrėjau, kad nedidukę mašiną dviems dienoms galima rasti už 80-90 eur. Tikrinu visada economycarrentals.com. Nakvynė pačiame Liuksemburge gali kainuoti nuo 120 eur iki kiek tik norite (dviems, su pusryčiais). Būtų patogų gyventi Liuksemburge, o automobiliu vis išvažiuoti dienai ir grįžti atgal. Ko gero, dar taupiau būtų gyventi bet kokiame miestelyje šalia Liuksemburgo ir važinėti - reikia tikrinti kainas (galite pažiūrėti Arloną Belgijoje, Trierą Vokietijoje, Metzą (į kurį būtina nuvažiuoti) ar kokį kitą artimesnį Prancūzijoje. Trumpam patyrimui Liuksemburgui pilnai pakaktų 2-3 dienų. Su žygiais, ramesniu važiavimu, lėtesniu laiko leidimu galima ir daugiau laiko praleisti - naujų ir gražių dalykų mažoje šalyje pakaks ir ilgesnei kelionei.

Lapkričio 1 d., trečiadienis. ANTRA KELIONĖS DIENA **Liuksemburgas – miestelis Prancūzijoje**

Šiandien visa diena su savais – pirmąkart buvau šiame miestelyje šalia Liuksemburgo –miestelio parkas, pasivaikščiojimai tuščiaime senamiestyje, kava „Starbucks“, nors namie ji skanesnė. Ilgi pokalbiai ir daug emocijų. Ar norėjosi dieną praleisti kitaip? Tikrai ne. Ar čia reikia Jums važiuoti keliaujant? Nebent pro šalį, nebent čia rasite nakvynę pigiau, nebent kuro pritrūks, nebent užsimanysite šviežių krousanų (jų čia visur ir visada tik iki pietų!) - tai ne ta vieta, apie kurią čia verta man būtų rašyti. Tvarkinga, bet keliautojai važiuoja pro šalį. Tai miestas, kuriame gyvena dirbantieji Liuksemburge, nes visos paslaugos tokios pat, tik kur kas pigiau, o iki Liuksemburgo vos 30 min greitkeliu.

Lapkričio 2 d., ketvirtadienis. TREČIA KELIONĖS DIENA **Liuksemburgas**

Vienas tų miestų, kurių nuotraukų nemažai buvau mačiusi, bet vaikštinėdama ir pamačiusi gyvai, aikčiojau nemažiau, nes gyvai gražiau, įspūdingiau. Didelio plano čia galite neturėti, o, jei muziejų nelankysite, net ir per dieną vis galite atsidurti tose pačiose vietose. Miestas mažas, bet gražus ir pasivaikščioti vertas. Jei atvyksite automobiliu, rekomenduoju pasirinkti didžiulę aikštelę šalia miesto parko su didele žaidimų aikštele vaikams, kurios išskirtinis elementas – didžiulis medinis piratų laivas pritaikytas vaikų žaidimams. Automobilių parkavimo aikštelė vadinasi Glacis (1 h – 1 eur) – ji yra didžiulė, šalia yra nemokamas viešasis tualetas. Tokio švarumo ir tvarkingumo, kad aš suabejojau, ar man namuose pavyksta tokią tvarką palaikyti.

Palikusios automobilį, keliavome tiesiai pro parką iki centrinės ir senamiestinės Liuksemburgo dalies. Man buvo paprasta – dukra visur už rankos vedžiojo. Sukome mano jau minėtos „Do for love“, kur pasiėmėme kavą išsinešimui, – taip smagiau po senamiestį slampinėti. Visai netoliese yra „Backerei Cafe“, jei norėsis šviežio kruasano. Pro Gucci ir panašias parduotuves sukome Guillaume aikštės link. Aikštės centre – skulptūra, karalius Vilhelmas II, kadaise buvęs Nyderlandų karalius ir Liuksemburgo Didysis kunigaikštis joja ant žirgo. Iš aikštės matosi ir vienas gražiausių pastatų - [Liuksemburgo kunigaikščio rūmai](#) (17, rue du Marché-aux-Herbes L-1728 Luxembourg), aplink kuriuos žygiuoja vieno asmens sargyba be didelio teatrališkumo. Kukliai, lyginant su matyta Stokholme ar Londone. Šiose rūmuose reziduoja kunigaikštis su šeima – vasaros mėnesiais čia galima sudalyvauti ekskursijoje su gidu.

Užsukite į šalia esančią "[Chocolate House by Nathalie Bonn](#)" (20 Rue du Marché-aux-Herbes, 1728 Ville-Haute Luxembourg) - vieną iš žymių Liuksemburgo šokoladinių.

Sukiokitės tarp gatvelių - gal norėsis užsukti į [Villa Vauban](#) (meno muziejus), [Lëtzebuerg City Museum](#) (miesto istorijos muziejus), [Nacionalinis istorijos ir meno muziejus](#) (ne kartą praėjome, kitąkart būtina užsukti), [National](#)

[Museum of Natural History](#) (šis muziejus yra nusileidus prie upės, senajame Grind rajone), [Museum Dräi Echelon](#) ir [Museum of Modern Art Grand-Duc Jean](#).

Liuksemburgo senamiestis labai kompaktiškas - visiškai realu (jei nelankysite muziejų ar teatrų) pagrindinius objektus apžiūrėti per vieną dieną - mano aprašyme Liuksemburgas bus minimas per kelias dienas, bet tikrai susidėkite į vieną dieną ir viską suspėsite nelabai ir skubėdami.

Apėjusios karališkuosius rūmus iš kitos pusės, nukulniavome iki [Saint-Michel bažnyčios](#) (rue Sigefroi L-2536 Luxembourg) - seniausio religinio pastato Liuksemburge, datuojamo 987 metais!

Mes šiandien vaikštinėjome kiek kitaip, nei galite padaryti Jūs, - šalia šios bažnyčios yra ir senieji miesto įtvirtinimai (muziejus), ir nusileidimas į senąją Liuksemburgo dalį, - aš lankysiu kitą dieną, bet ta vieta labai graži ir vadinasi Grund.

Su dukra sukome iki Liuksemburgo [Notre-Dame Katedros](#) - būtinai užeikite. Datuojama XVII a. - tai yra vienintelė Liuksemburgo katedra, gotikos paminklas, turintis ir renesanso atributų. Turi ir kitą pavadinimą - Church of Our Lady.

Toliau pasirinkome nukeliauti pėsčiomis iki Liuksemburgo stoties (Gare). Iš senamiesčio -centro keliavome į stoties rajoną, kuris buvo tiesiog nuostabus - prabangi architektūra, atnaujintos aikštės, prabangios parduotuvės ir ne mažiau prabangios kepyklėlės, restoranai. Pati stotis gal niekuo ir neypatinga, bet man norėjosi šią miesto dalį pamatyti. Stebino po miestą nemokamai važinėjantys futuristiniai tramvajai - modernūs, šviesūs, švarūs, riedantys tyliai ir akį traukiantys moderniu skirtingų spalvų apšvietimu.

Nuo stoties rajono iki senamiesčio grįžome tramvajumi. Tada vėl paganėme akis į dailius pastatus, prabangių prekės ženklų parduotuvių vitrinas. Rekomenduoju vieną bandelinę - vien cinamoninės bandelės, nuolat eilutė - nuostabiai atrodo, labai gražios pakuotės. Didelės, putlios bandutės aplietos skirtingiausiais įdarais - neabejoju, kad ir Vilniuje ta eilutė stovėtų. Taigi, nepraleiskite - "Cinnamood Luxembourg" (61 Grand-Rue, 1661 Ville-Haute Luxembourg) - Grand Rue yra pagrindinė centrinės miesto dalies gatvė.

Turėkite minty, kad tuomet, kai užsinorėsite papietauti - viskas (beveik) bus uždaryta, nes čia tokia mada. Apie 14:00 mažai kas dirbs, gatvės ištuštės ir vėl prisipildys tik vakarop. Mes radome savo Exki.

Atvažiavau į Liuksemburgą per patį auksinio rudens piką - gavau nemažai lietaus, bet ir nemažai grožio. Lietuvoje tuo metu buvau palikusi medžius be lapų, o dangų - "džiuginančios" cepelinų spalvos. Čia dar buvo galima pasigrožėti aksominiu rudeniu su visomis jo spalvomis ir malonia vėsa. Mano dygsniuota striukė buvo per plona, - nusipirkau irgi rudeninę, bet kiek šiltesnę. Kartais vaikščiodavau ją atsilapojusi, bet rytais ir vakarais reikdavo ir lengvo šalikėlio. Skėtis - privalomas!

Pasivaikščiojimą baigėmi kavos puodeliu toje pačioje "Do for love" - tokio gerumo kavos namai!

Lapkričio 3 d., penktadienis. KETVIRTA KELIONĖS DIENA **Liuksemburgas – Metz**

Šiandien nusprendėme, kad tokia graži diena tinkama pabėgimui iš Liuksemburgo į Metz Prancūzijoje (vos 60 km). Tai, kad Metz Katedra yra pakeliui į UNESCO sąrašą, padėjo nesudvejoti.

Jei lankysitės Liuksemburge ir turėsite automobilį, nuvykti iki Metz yra tiesiog privaloma. Specialiai čia niekada neatvažiuosite, o suderinti šias dvi vietas bus lengva. Vykau be jokio pasiruošimo - žinojau tik apie Katedrą, todėl šis nedidelis vaikščiojimas sutvertas Prancūzijos miestelis maloniai nustebino.

Jūs galite ir kiek daugiau pasiskaityti, - mielai dalinuosi keliomis nuorodomis, kurios, mano galva, puikiai pristato Metzą;

- Skaitykite [čia](#) ir gaukite informaciją, kodėl verta apsilankyti
- [Geras papildymas](#), ką veikti mieste - sužinojau, kad Metzas net operą turi!
- Metz gidas ir vietos aplink - skaitykite [čia](#)
- Gal ir kartojasi, bet labai gerai sudėliota informacija - viskas vienoje vietoje. [Skaitykite](#) ir linkiu aplankyti!

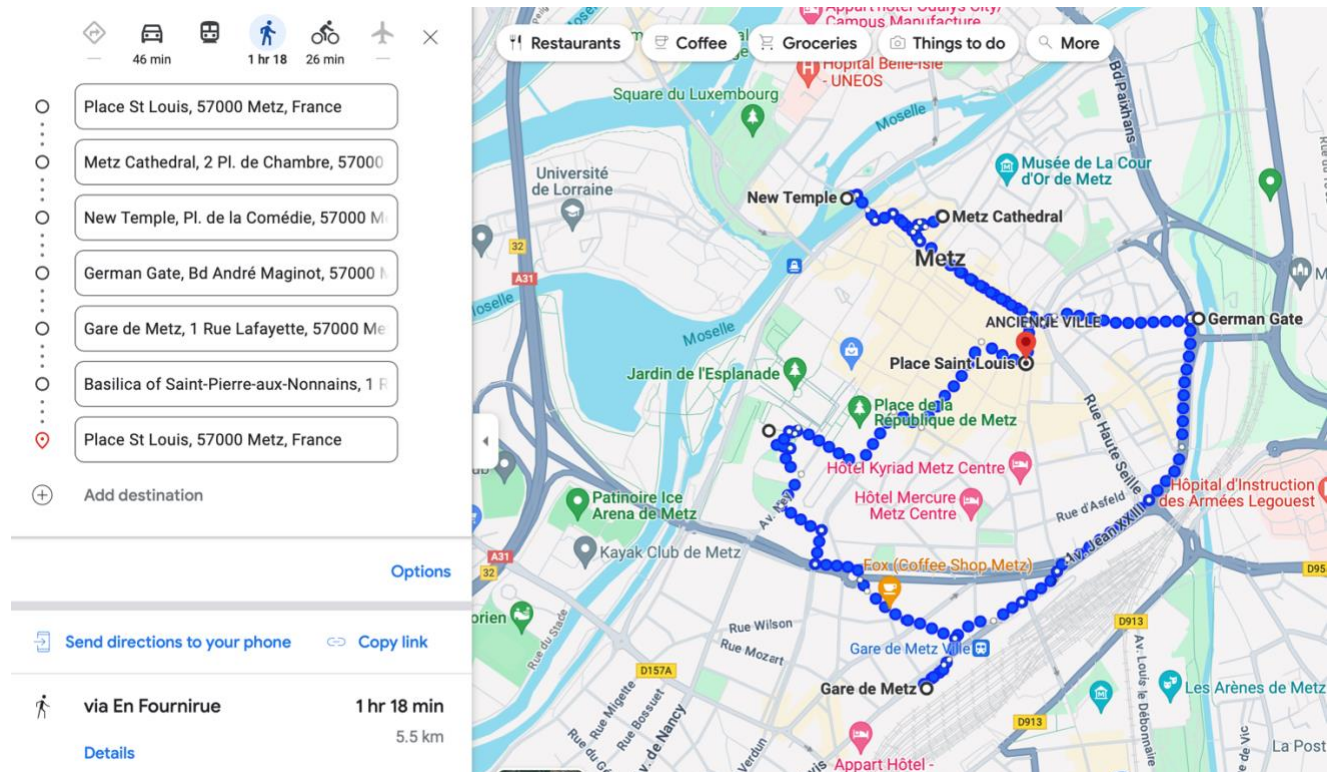
Automobilį palikti galite visiškai šalia pagrindinės Metz aikštės (Coislin parkingas – toks pavadinimas) - Place Saint-Louis. Jei būsite su vaikais, tai pirmiausia, ką jie pamatys, - gražiąją prancūziškąją karuselę. Tokio grožio, kad ir aš pati mielai pasisukčiau, jei tik leistų suaugusiems.

Saint-Louis aikštė yra vienas geriausių viduramžių architektūros ir šlovingos Metz praeities pavyzdžių. Arkadiniai namai paverčia jį vaizdinga ir istorine aikšte. Aikštė skirta pėstiesiems. Čia daug barų ir restoranų, todėl tai yra puiki vieta pailsinti pavargusias kojas. Vienas iš geriausių Metz dalykų - aikštėje vykstantys turgūs ketvirtadieniais nuo 8 iki 13 val. Jei lankysitės Metzė žiemą, čia galite aplankyti vieną geriausių Kalėdų turgų Prancūzijoje.

Siauromis miesto gatvelėmis vis užsukdamos į nuostabias parduotuvėles paskiekmė garsiąją [Metz Katedrą](#) (2 Pl. de Chambre, 57000 Metz, France). Čia niekaip neapsieisite be tų tradicinių "ach". Galvoj netelpa - miestukas mini (117000 gyventojų!), o Katedra tokio dydžio, senumo ir gražumo, kad nepadarytų gėdos ir Paryžiui.

Gotikinė katedra išsiskiria tuo, kad yra pastatyta iš geltonojo kalkakmenio. Katedra datuojama datuojama XIII a.! Užsukę viduje pamatysite vitražus, kurie laikomi vienais didžiausių pasaulyje.

Galite pasinaudoti šiuo 5,5 km pėsčiųjų maršrutu apžiūrėti Metzą ir taip pamatysite pagrindinius objektus:

Lapkričio 4 d., šeštadienis. PENKTA KELIONĖS DIENA

Liuksemburgas - Grand-Château d'Ansembourg - Larochette pilis - Beaufort pilis - Bourscheid pilis – Liuksemburgas

Šeštadienis pratrūko lietumi, bet juk yra sakoma, kad ne oras blogas, o rūbai. Nepasidavėme, vis tiek važiovome. Ir tas mūsų užsispyrimas pelnė prognozių ir realybės balansą - ir lijo, ir nelijo. Buvo visaip. Kadangi viena mūsų keliautojų buvo vos 2 metukų, manėm, kad bus gana keblu. Bet mažoji miegojo ištisas 3 h, tad kiti likę du keliautojai pasikeisdami galėjo grožėtis pilimis ir dvarais. Pro langą matėme tokią gražią gamtą, tokias spalvas, kad jokiam lietui nepavyko to uždengti.

Senajai Europai tikrai galime pavydėti tų "château" (rūmai, dvaras, didelis vynuogininkystės ūkis).

Liuksemburgo teritorija, esanti pačioje Vakarų Europos širdyje, dažnai buvo geidžiama didžiųjų valstybių. Siekiant apsisaugoti nuo invazijų, per šimtmečius buvo pastatyta daug įtvirtinimų, kurie šiandien yra turtingas paveldas, puošiantis nuostabų Liuksemburgo peizažą. Taigi, keliaujant jūsų lauks 1000 metų istorija ir per 70 pilių! Faktas, kad sudarinėjami pilių [top'ai](#). Taip pat galite pasirinkti 27 km 7 pilių turą - skaitykite [čia](#). Taip pavyko, kad pirmasis mūsų taškas buvo viena šių 7 pilių.

Pirmoji mūsų stotelė: [Grand-Château d'Ansembourg](#) (Ansembourg Castle 10, Rue de la Vallée L-7411 Ansembourg). Vieta yra visiškai privati ir lankymas galimas tik tokiu atveju, jei nuomojate ten esančius apartamentus. Aš apie tai sužinojau daug vėliau. Lijo, roei vartų buvome vieni, - atverti vartai kvietė užsukti. Lietuvai pliaupant viską sugebėjau apžiūrėti per 15 min. Įspūdingo dydžio dvaras su priklausiniais ir gražiausia dalimi - parku su fontanais ir vaizdais į kalnus. Taip gražu tame rudeninių spalvų fone, kad liko tik aikštinti ir džiaugtis. Niekas manęs nesustabdė, nesutikau nei vieno žmogaus, nos vienas kitas rimtos klasės automobilis parkavosi.

Mažylei miegant lėkėme toliau - kita vieta būtų tikrai įdomi ilgesniam pasibuvimui. Tai [Larochette pilis](#). Pats [miestukas](#) labai nedidukas, senas ir irgi vertas dėmesio. Jo centre ant kalvos stūkso pusiau apgriuvusi, bet tuo tik dar įdomesnė pilis. Pastatyta XI a.!

Iš ant kalno stūksančios pilies atsiveria vaizdas į vaizdingą Larochette kaimą, suteikdamas jam ypatingą charakterį. Pirmieji pastatai čia buvo pastatyti kaip ir pilis XI a., bet 1565 m. kilęs gaisras sugriovė visus pastatus. Namas "Créhang" yra vienintelis, kuris buvo restauruotas devintajame dešimtmetyje. Laikinosios meno parodos ir retkarčiais rengiami koncertai užpildo istorines sienas gyvybe. Pilis veikia nuo balandžio 1 iki lapkričio 19 d. Artimiausia automobilių stovėjimo aikštelė prie įėjimo į pilį - kopti nereiks. Galite pastudijuoti informaciją [šioje skrajutėje](#). Mums užkilus buvo toks vėjas, kad nerizikavome eiti vidun, ypač miegant mažylei automobilyje. Apsidairėme į pasakiškus vaizdus ir leidomės žemyn - nuotraukose viso įspūdžio nesimato. Miestelyje verta pasivaikščioti.

Kitas mūsų sustojimas - graži vieta, kurioje galima pabūti ilgiau žygiuojant parengtais maršrutais, bet, mes. žinoma, per tokį lietų turėjome tik trumpą stabtelėjimą. Ši pilis - [Beaufort](#). Jos lankymas mokamas - suma nedidelė: 4€ (nemokamai visiems iki 26 m.). Pilis buvo pradėta XII a. ir atrodo, kaip tvirtovė, kurios fasadą keitė naujų šimtmečių mados, dar negandos, laiko ir gamtos stichijos. Jei pažiūrėsite šį [video](#), tai ir važiuot nebereiks. Tad nežiūrėkite, o lankykite!

Nuo šios pilies prasideda ir žygių keliai, apie kuriuos galite paskaityti [čia](#) - kitkart norėčiau išbandyti šį B1 (10,6 km).

Toliau sukome iki [Bourscheid pilies](#) ([kaip ją rasti](#) - lengvai!). Kilome į kalnus, lijo, bet debesyse skendintys debesys šiam magiškam Liuksemburgo regionui suteikė magijos ir kinematografiškumo. Prabudo mūsų mažoji, - šalia pilies palikę automobilį (buvo keista, nes jų netrūko čia, nors atrodė, kad niekur nėra žmonių). Užkilome ir pro vartus patekome vidun - mažoje kavinukėje išgėrėme arbatos, tikėdamos pralaukti lietų. Nepavyko. Bilietai kainavo po 7 eur, pilis kiek apgriuvusi, bet vis tiek labai mums patiko. Vaizdai aplink ją tiesiog stulbinantys.

Viduramžių pilis stovi vietoje, kurioje yra archeologinių romėnų laikų struktūrų įrodymų. Didingai stovinti maždaug 150 metrų virš Sūrės upės, ji yra aptverta masyvia siena su net 11 sargybos bokštų!

Bourscheid pilis yra ne tik didžiausia šalyje, bet ir viena didžiausių tarp Reino ir Maso. Ji buvo statoma keturiais etapais, paskutinis iš jų baigėsi 1430 m., kai buvo aptverta ir apsaugota daugybe bokštų. Tuo metu pilyje gyvenę Bourscheid valdovai priklausė gerbiamiausioms šio regiono riterių šeimoms. Ištikimi Liuksemburgo kunigaikščio vasalai, jie taip pat buvo jo patarėjai ir kariavo jo pusėje per ginkluotus konfliktus. Per amžius šeimnininkai keitėsi, kol 19 amžiuje apleista įspūdinga pilis galiausiai sugriuvo. Dabar ji apgriuvusi, bet vis tiek jos buvusi didybė niekur nedingo.

Vakarėjo, sukom į Liuksemburgą - galiu pasakyti trumpai: pakerėta Liuksemburgo užmiesčių. Viskas čia taip arti ir taip gražu. Užburianti gamta, "jaukūs" ir nebauginantys kalnai, liuksemburgietiška juokingi kalnų keliai, slėniai, ganyklos, labai įdomūs miškai - man atrodo, kad niekur tokių nesu mačiusi, tarytum, ištisos sengirės. Turėjau dar laiko - planavau grįžti už dienos kitos. Skaitykite toliau!

Dar ir dar kartą noriu parašyti - būtinai sukite į MULLERTHAL regioną. Apie žygiams parengtus takus su km, sunkumo įvertinimus rasite [čia](#). Daug kartų galiu pakartoti, kad verta.

Lapkričio 5 d., sekmadienis. ŠEŠTA KELIONĖS DIENA **Liuksemburgas**

Sekmadienis. Tingus ir ramus. Daug poilsio ir buvimo su šeima. Apsirūpinkite maistu iš anksto. Sekmadieniais čia visi ilsisi, - jūs nelaukiami niekur. Teks priprasti. Keliauti, žinoma, galite, bet įsimeskite užkandukų ir termosą su kava.

Lapkričio 6 d., pirmadienis. SEPTINTA KELIONĖS DIENA **Liuksemburgas**

Pirmadienį skyrėme apsipirkimui, - nemaniau, kad kada nors pasakysiu, bet į Liuksemburgą važiuoti atnaujinti garderobą tikri verta. Parduotuvėlių rasite ir Liuksemburgo centre, bet mes pasirinkome didelį, tviskantį prekybos centrą "[Cloche d'Or](#)" adresu 25 Boulevard F.W Raiffeisen, L-2411 Luxembourg. Sėkmės - išleisite mažiau nei Lietuvoje, bet prekių kokybė ir įvairovė nustebins maloniai.

Lapkričio 7 d., antradienis. AŠTUNTA KELIONĖS DIENA **Liuksemburgas**

Šiandien tęsiau pažintį su Liuksemburgu - lankiau naujas vietas, kalbinau sutiktus žmones, stebėjau juos, kai kuriems ne kartą aiškinau, kaip rasti vieną ar kitą objektą (daug laiko neprireikė ir mane jau laikė liuksemburgiete, - na, tiesiog nuostabu), mėgavausi diena sau su daug daug žingsnių ir daug daug fotografijų. Vis tik šis miestas labai fotogeniškas - vienaip per lietu, kitaip saulei šviečiant, kaip šiandien. Iš striukės net kartą buvau išlindusi - nuo judėjimo ir įspūdžių buvo karšta. Pabandysiu trumpai papasakoti, kas mane čia taip sužavėjo.

Kaip rašiau anksčiau, sudėkite lapkričio 2-osios ir šiandienos aprašymus į pusantrios dienos maršrutą ir jums pilnai pakaks laiko miestui pažinti. Jei norėsite užsukti į muziejus ar teatrą, žinoma, dar viena diena bus reikalinga. Jei norėsite apsipirkti, galite vakarais tai padaryti „[Cloche d'Or](#)“ . Slampinėdami po miesto centrą į visokius butikėlius ir taip galie užsukti.

Tramvajus išlaipina prie "Do for love" kavinės ir centrinės miesto dalies prieigų - imu savo puodelį kavos ir jau lengvai žinodama, kur, atsiduriu prie [Saint-Michel bažnyčios](#). Visai šalia yra garsusis Liuksemburgo objektas - senieji miesto tuneliai [Bock Casemates](#), atsiradę dar 1644 m. kaip miesto gynybinė sistema. Gana unikali vieta ir verta apsilankyti (UNESCO saugomas paminklas). Iš išlikusių nišų atsiveria puikūs vaizdai į kitus miesto rajonus - Grund,

Clausen ir Pfaffenthal. Gražios nuotraukos ir įspūdžiai garantuoti. Aš čia buvau kitą dieną, bet galima suderinti, nes lankymui pakanka 30 min.

Išlindusi iš tunelio neskubėdama suku iki Pfaffenthal lifto - įdomus sprendimas kalvos šlaitu per, ko gero, mažiau nei minutę nusileisti iki senojo miesto rajono [Grund](#). Nemokamas stiklinis liftas - juo leidausi, grožėjausi vaizdais ir atsidūriau tarytum kažkokiame kaime, kitoje planetoje, nei ką tik prieš minutę buvau. Kaimas su mažais pastatais, kiek pasenusiais arba visai naujai pastatytais, bet "įlietais" į peizažą jo negadinant. Kaimas su mažais vidiniais kiemeliais, tilteliais, gėlėmis, vijokliais, į sienas atremtais dviračiais, su centre esančia įspūdinga bažnyčia, šimtamečiais gluosniais su į upę svyrančiomis šakomis, siauromis gatvelėmis ir viską dalinančia sraunia upe Alzette, virstančia kriokliu ir įsiliejančia į tolimesnę tėkmę, su tiltukais, pakilimais-nusileidimais, su parkais ar jaukiomis žaliomis oazėmis, kuriose galima rasti lyg netyčia įkomponuotų šiuolaikinių meno kūrinų. Neprastas jausmas ten ramiai slampinėti - žmonių beveik nesutikau, tik varnas ir antis. Atrodo, kad čia gyventi būtų smagu. Bent per atostogas. Nors Grundas remiasi į masyvias mūrinės miesto sienas ir yra vos už 10-20 min lipant aukštyn iki ošiančio centro, - jis kaip visiškai kitas pasaulis!

Šio idiliško kvartalo istorija siekia XIV a. ir nuo 1994 m. jis yra saugomas UNESCO. Skirkite laiko šiai unikaliai vietai, pasiimkite kavos ar knygą, gal susiraskite gidą, kuris pavedžiotų padalinamas žinias, o gal tiesiog ramiai pabūkite. Kitaip ir nepavyks. Čia tylu. Tik koks bėgiko žingsnis girdisi šalia nuolatinio vandens kritimo...

Keliauju iki krioklio palei [Wenzel sieną](#), pabūnu ramiai, nes ten labai gražu, pasigrožiu [Jokūbo bokštu](#), jei teisingai pamenu. Viskas čia vietoje, Google Maps jums nereiks.

Pasivaikščiojusi suku į priešingą pusę, keliauju palei upę ir randu ryškios spalvos [Melusinos skulptūrą](#) (kitoje upės pusėje nei vienuolynas - ligi jo dar nukeliausiu). Pasirodo, ir Liuksemburgas turėjo savo undinėlę - skulptūra yra atspausdinta 3D spausdintuvu ir atsidūrė čia 2015 m. Grožį suprantu kitaip, bet aš čia juk svečias - tiesiog nusšypsau ir keliauju toliau ratu aplink upę iki [benediktinų vienuolyno](#) (Neumünster Abbey) - gražus vidinis kiemas ruošiamas parodai (jų Liuksemburge netrūksta).

Pasisukioju didžiajame kieme (buvusiame vienuolyne, beje, rasite ir tualetą, jei prireiktų) ir pro [muziejaus pastatą](#) keliauju kopdama aukštyn vėlgi Saint-Michel bažnyčios kryptimi iki nuostabios vietos, kur jau ne kartą ir buvau, bet buvo vėta vis sugrįžti pasigrožėti miestu nuo vadinamojo gražiausio Europos balkono - [Chemin de la Corniche](#). Balkonu vadinama vaizdinga vieta panoraminėms nuotraukoms.

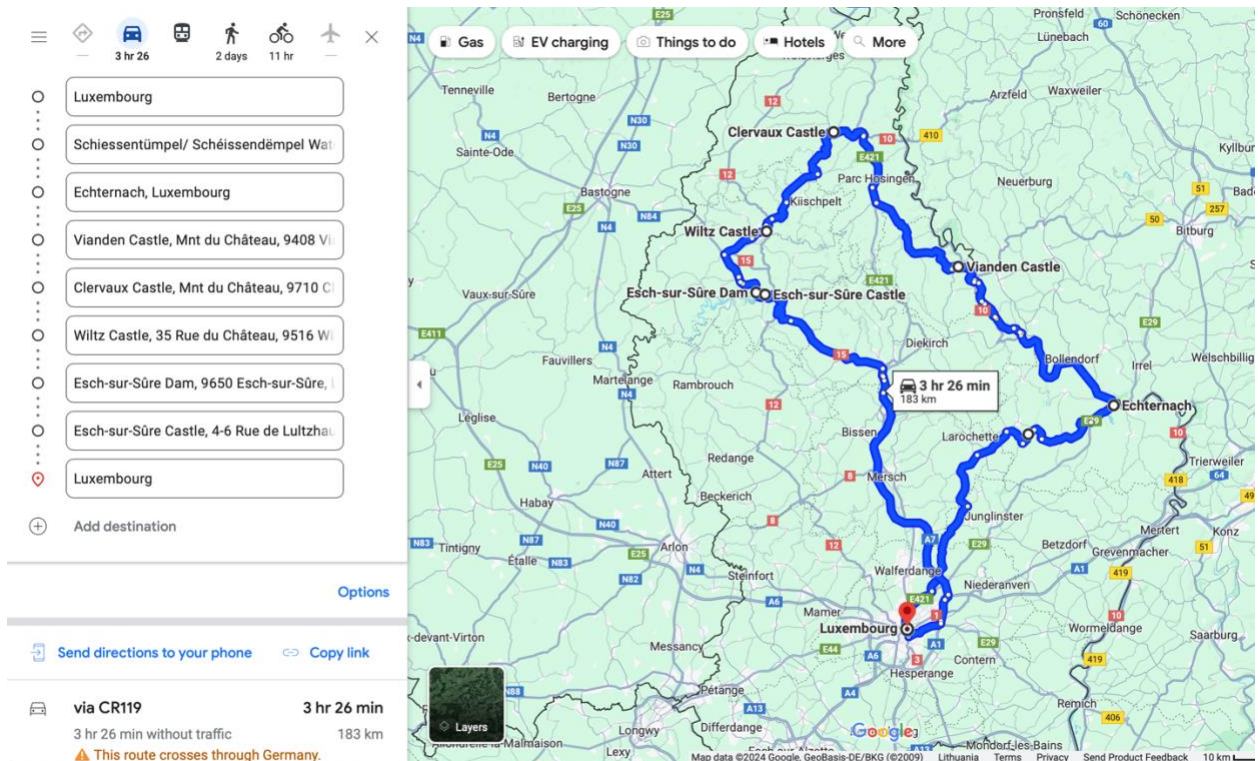
Tada vėl per visą senamiestį, tiksliau centrą, iki Glacis parkingo (nuo "Do For Love" 2 stoteles pavažiuavau tramvajumi), ten dar apžiūrėjau teatrą, didelį meno parodos paviljoną, kol skrandis pradėjo pasakoti istorijas...Judėjom namo ilsėtis.

Lapkričio 8 d., trečiadienis. DEVINTA KELIONĖS DIENA

Liuksemburgas - Schiessentümpel/ Schéissendëmpel krioklys - Echternach - Vianden pilis - Clervaux pilis - Wiltz pilis - Esch-sur-Sûre pilis - Liuksemburgas

Mullertalio regiono ir pilių su nuostabiais kaimais-miesteliais niekada nebus gana - leidžiamės į dienos turą nuostabiausią dieną (be lietaus!) - auksinis ir toks margas ruduo bei ištuštėjusios lankomiausios vietos yra tikrų tikriausia dovana. Visur privažiuojame, prieiname, - su vienu kitu sutiktu keliautoju sveikinamės. Maršrutas šiandien atrodo ilgas, bet viskas čia - ranka (na, gerai, automobiliu) lengvai pasiekiami. Keliai Liuksemburge tiesiog fantastiški!

Mūsų maršrutas:

Pirmas mūsų sustojimas - [Schiessentümpel/ Schëssendëmpel krioklys](#). Pasakyčiau, nedidukas kriokliukas. Bet vieta turi žavesio. Mes kažkaip sunkiau radome su Google Maps - keliai buvo tvarkomi, tai pasisukiojome aplink. Pravažiuosite ir iškart stokite pamatę šią aikštelę, - arčiau jau nebus. Teks simboliškai paminklinti kojas. Ši vieta man kažkokia miniatiūrinė, bet labai magiška. Miškas kažkoks kitoks, mano akiai nejprasti medžiai, - kelias atvažiuoti labai gražus iki šios vietos, ypač rudenį.

Palikusios automobilį, pereiname keliuką, - lengvo ėjimo takelis vingiuoja kalvos šlaitu, nedidelė, bet srauni upė apačioje garsais pripildo mišką - keli šimtai metrų ir atrandame krioklį (kaip iš atviruko!). Sutinkame ir pirmus žmones - fotografą Ksenos rūbais vilkinčią mergina su baltu, nuostabiai gražiu haskiu ramiai sėdinčiu šalia. Nenustembame - vieta sutverta kamerai.

Jungiam pavarą ir tokiais pat gražiais keliais vingiuojam iki Echternach - buvau skaičiusi apie garsųjį [vienuolyną](#). Net nesitikėjome, kad šis miestukas turi ir nediduką, bet gražų senamiestį. Šiandien jį buvo okupavęs turgus - nugriebiau labai gražias rankų darbo staltiesėles Kalėdoms. Vienuolyną rasti lengva - netoliese buvo ir aikštelė automobiliams, radome intuityviai, šalia autobusų stoties. Mokėti nereikėjo. Šalia vienuolyno yra turizmo centras - apie 12:00 jis uždarinėjo...Ten rasite WC, jei reiks.

Vienuolynas buvo įkurtas - įsikibkite - VII a. - dėkoti reikia Liuksemburgo globėjui, kurio vardo neatsiminsite, bet vis tiek garbinga būtų čia paminėti - [St Willibrord](#). Jo kaulai čia ir ilsisi. Internete apie vienuolyną, jo įkūrėją, parodas rasite galybę [informacijos](#). Mes užėjome į baziliką, bet [muziejų](#) (3 eur suaugusiems) lankysime kitą kartą.

Kita mūsų stotelė - kvapą atimanti [Vianden pilis](#). Man ji nemenkesnio kalibro, kaip garsioji Gulbės (Neuschwanstein) pilis Bavarijoje. Tiesiog būdama mažiau lankomoje šalyje, ji, matyt, netenka ir dalies keliautojų dėmesio. Ir miestelis aplink, ir pati pilis tiesiog pribloškia grožiu, dydžiu, - jai reikia nemažai laiko, - mes susiradome apžvalgos aikštelę ir pasidarėme gražių nuotraukų atminimui. Vianden pilis (Montée du Château, L-9408 Vianden) buvo statoma XI-XIV a. Nuo 1977 m. pilis priklauso valstybei ir yra tikras turizmo magnetas. Ji atverta nuo 10.00 iki 16:00 ir bilieto kaina suaugusiems - 10 eur. Piliai aplankyti planuokite 1,5-2 h. Geras pasakojimas su patarimais

yra [čia](#). Man patiko [šie piešinukai](#), kaip ir ką rasti pilyje. Praktiniai patarimai, apžvalgos aikštelės - puikiai sudėliota informacija, kuri gali praversti lankantis Vianden, - skaitykite [čia](#).

Paliekam šį grožį ir sukame [Clervaux pilies](#) link. Mano dėmesį internete patraukė kiek kitokia jos išvaizda - norėjosi pamatyti. Net gražiau už ją pačią yra Clervaux miestelis su vos 1300 gyventojų - pirmąkart jį pamatėme pro automobilio langą nuo kalno, iš aukštai - akys patyrė daug malonumo. Nusileidus pačiame centre radome automobilių aikštelę, - mašinų buvo, tik žmonių niekur nesimatė. Nė gyvos dvasios. Norėjosi sutikti bent vieną iš tų 1300... Tarytum ir čia būtų populiaris ispaniška siesta. Pati pilis išsiskiria balta spalva ir masyviais bokštais. Jos gimtadienis siekia XII a...- per tuos šimtmečius ji priklausė skirtingoms didikų šeimoms, dėl jos nuolat buvo varžomasi. II pasaulinio karo metais buvo visiškai sugriauta - dabar pilis renovuota ir viena jos dalis yra muziejus, kitoje yra įsikūrusi miestelio administracija. Kitas objektas miestelyje - Clervaux vienuolynas. Daugiau istorijos galima paskaityti [čia](#). Labai gražus aprašymas, ką veikti Clervaux yra [čia](#). Dar vienas - [čia](#). Šalia buvo labai graži menininė iš Ukrainos ekspozicija. Miestą puošė nuostabios puokštės mediniuose vazonuose ir nelabai nuostabūs papuošimai likę nuo neseniai praūžusio Helouvyno.

Iš tuščio ir ramaus Clervaux sukome [Wiltz pilies](#) link. Jei čia neužsukite, daug neprarasite. Man pakako 5 min apsidairyti, - nežinau, kodėl ji įtraukta į lankytinų sąrašą. Wiltz grafai (jei teisingai supratau titulą) yra vieni seniausių Liuksemburge - jų giminei ir priklausė pilis, užimanti net 2,4 km2 plotą su sodais ir kitokiais grožiais. Pilis (rūmai) buvo baigti 1727 m., o paskutinis grafas mirė 1793 m.

Šiandien pilyje yra Nacionalinis (!) alaus muziejus ir Bulge mūšio muziejus, taip pat turizmo informacijos centras. Pilies teritorijoje yra didelė dengta lauko scena, kur vyksta koncertai. Vasarą čia netrūksta švenčių. Man regis, būtent šventės metu ir verta čia atvykti. O tiesiog užsukti, kai jau būsite pamatę Vianden ir kitas pilies, atrodo kaip koks nesuipratimas.

Toliau per Esch-sur-Sûre užtvankos tiltą (man visada jos įdomios!) sukame [Esch-sur-Sûre pilies](#) link (5 rue de Lultzhausen, Esch-sur-Sûre, Luxembourg, 9650). Nepavyko nuotraukos, todėl kelios čia pridėtos gali ir suklaidinti - būtinai važiuokite į šią [vietą](#). Miestukas magiškas - rašoma, kad siauros jo gatvelės nedaug pasikeitė nuo Viduramžių. Labai gaila, kad vakarėjo, - taip norėjosi čia pabūti ilgiau. Negaliu pasakyti, kas patraukė, bet jaučiau - noriu čia grįžti. Planavau kitą dieną atvažiuoti dar kartą, bet kita diena atnešė kitus planus. Vis tiek atmintyje šią mintį tebeturiu.

Pilis čia buvo pastatyta XIII a. - dabar miestelyje yra likę jos griuvėsiai. Bet jie čia labai gražiai įsikomponuoja. Stūkso ant kalvos, apačioje teka srauni Sûre upė, o pakrantėse augantys šimtamečiai gluosniai savo šakomis lengvai liečia jos vandenį. Krantus jungia senas tiltas, kurio akmeniniai šonai apaugę samanomis. Na, ir gražu!

Beje, 1871 m. prie pilies atostogaudamas lankėsi Viktoras Hugo, pranašavęs, kad kada nors ji bus labai žmonių lankoma. Šiame miestelyje sename siuvimo fabrike galima aplankyti dabar ten esantį [muziejų](#) ir pamatyti, kaip senovėje buvo audžiami užtiesalai. Kodėl senovėje? Juk ir dabar, ir Lietuvoje...

Diena į pabaigą. Nepamenu, ar valgėme, Matyt, tik vakare namie. Miestukai tuštoki, mažai, kas atidaryta, o mums norėjosi daugiau pamatyti. Visuomet verta turėti su savimi termosą ir kokių pakramtukų. Mus gelbėjo riešutai.

Lapkričio 9 d., ketvirtadienis. DEŠIMTA KELIONĖS DIENA **Liuksemburgas**

Turėjau vos pusdienį - labai norėjau aplankyti garsųjį Liuksemburgo muziejų, tad čia ir atsidūriau iš ryto (žinoma, pirmiausia išgėrusi tradicinį puodelį juodos kavos "Do for love"). Senieji miesto tuneliai [Bock Casemates](#), atsiradę dar 1644 m. kaip miesto gynybinė sistema, yra unikali vieta ir verta apsilankyti (UNESCO saugomas paminklas). Iš išlikusių nišų atsiveria puikūs vaizdai į kitus miesto rajonus – Grund, Clausen ir Pfaffenthal. Gražios nuotraukos ir pilna įspūdžių, todėl sakau, kad verta.

Kelionėse tikras malonumas yra turėti tokį laiką, kai nereikia niekur skubėti, nereikia dėlintis pliusų ar kažkur skubėti. Tad ir aš šiandien Liuksemburge, net ir lietui lyjant, ramiai leidau tas kelias valandas be jokio tikslo ar plano, - artėjo kelionės pabaiga, atnešusi ir kiek liūdesio, bet, esu tikra, čia grįšiu. Juk dar neaplankiau [tramvaju muziejus](#), o teatro tik sienas paramėsčiau. Nebuvau ir jokiam Michelin restorane! Vaikščiodama sutikau lietuvių šeimą, išdrįsau užkalbinti - buvo įdomu pakalbėti su čia jau 15-ka metų gyvenančia šeimyna. Keli liuksemburgiečiai ir vėl paklausė manęs, kaip rasti muziejų, - padėjau. Jaunų žmonių grupė atsidėkodama man mojavo. Kaip keista, kad šešiolikmečiai nekalba angliškai. Norėčiau mokėt daugiau kalbų!

Lapkričio 10 d., penktadienis. VIENUOLIKTA KELIONĖS DIENA **Liuksemburgas**

Šiandien leidžiu dieną su šeima - geriausia, kas gali nutikti.

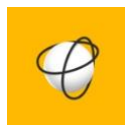
Bet vienu dalyku noriu pasidalinti - viena jaunutė, bet labai užsispyrusi ir užsidegusi lietuvaitė Liuksemburge 2023 gruodžio mėn. savo gyvenimo pomėgį ir meilę gyvūnams įprasmino atidarydama nuostabią vietą - šuniukų spa ir gyvūnams skirtų aksesuarų parduotuvę "[Coconut Paws](#)". Rašydama jau žinau, kad veikla įsibėgėja ir vis daugiau laimingų augintinių čia yra sutvarkomi, sušukuojami, apkerpami ir visaip kaip papuošiami. Išvyksta jie išmylėti, iškvėpinti, pagražinti! Jei gyvenčiau Liuksemburge ir turėčiau šuniuką, neabejotinai būčiau jų lojalus kliente. "Coconut Paws" rasite: 36 Rue Basse Steinsel, 7307 (+352 621 519 317).

O jei negyvante Liuksemburge, galite palepinti savo augintinį nepaprastais gamtai draugiškais aksesuarais ir skanėstais iš Dovelės [internetinės parduotuvės](#) - užsukite [čia](#) arba [Facebook](#). Taip pat kviečiu pasigrožėti [Instagram profiliu](#)! Tapkite sėkėjais – tiek ten akiai malonių dalykų!

Man teko malonumas matyti pasiruošimo atidarymui procesą. Linkiu didžiausios sėkmės!

Lapkričio 11 d., šeštadienis. DVYLIKTA KELIONĖS DIENA **Liuksemburgas - Vilnius**

Labai anksti keliuos ir atsiduriu miniatiūriniame Liuksemburgo oro uoste, kur patikras praeinu tiesiog per kelias minutes. Į Frankfurtą skrendu nepilną valandą su mažiuku Lufthansa lėktuvėliu. Vokietijoje irgi praleidžiu nepilną valandą ir po 2 h pasiekiu Vilnių. Atskridau tiesiai į vyro gimtadienį, - susitinku su draugais ir negaliu patikėti, kad prieš keletą valandų buvau Liuksemburge! Man ten labai patiko. Rekomenduoju!

Aprašymas: Smalsi musė, lina@smalsimusė.lt
P.S. tekstu dalintis galima, tik gavus Smalsios musės sutikimą.
Naudokite savo asmeninei kelionei. Sėkmės keliaujant!